

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2016-04-13

Fi2016/ 01457/S2

Katrina 25/5

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Johan Westlund

Telefon 08-405 11 13

Tillväxtverket	
Regelrådet	
Ank	2016 -04- 14
Dnr	RR 2016 -000152

Promemoria om höjning av alkoholskatt

Remissinstanser:

1. Kammarrätten i Sundsvall
2. Förvaltningsrätten i Falun
3. Konsumentverket
4. Kommerskollegium
5. Folkhälsomyndigheten
6. Tullverket
7. Skatteverket
8. Konjunkturinstitutet
9. Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SORAD)
10. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
11. Konkurrensverket
12. Tillväxtverket
13. Tillväxtanalys
14. Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
15. Företagarna
16. IOGT-NTO
17. Lantbrukarnas riksförbund (LRF)
18. Regelrådet
19. Sprit- och Vinleverantörsföreningen
20. Svenskt Näringsliv
21. Sveriges Bryggerier
22. Svensk handel
23. Systembolaget AB
24. Ungdomens Nykterhetsförbund
25. Visita

1/6

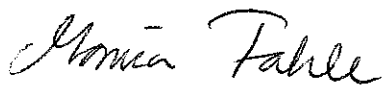
Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast **onsdagen den 1 juni 2016**. Svaren bör lämnas både på papper och per e-post.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet. Om remissen är begränsad till en viss del av betänkandet, anges detta inom parentes efter remissinstansens namn i remisslistan. En sådan begränsning hindrar givetvis inte att remissinstansen lämnar synpunkter också på övriga delar.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Monica Falck
Ämnesråd

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Höjning av alkoholskatten

April 2016

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås att punktskatterna på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellanklassprodukter höjs med 4 procent och punktskatten på etylalkohol höjs med 1 procent. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Motiveringen till höjningen är det övergripande målet för den svenska alkoholpolitiken att främja folkhälsan. Sambandet mellan pris på alkohol och konsumtion av alkohol medför att efterfrågan på alkoholprodukter tenderar att minska när priset på alkohol ökar. Höjd skatt på alkohol påverkar konsumtionen och utgör därför ett led i arbetet för främjandet av förbättrad folkhälsa. Realpriset på alkoholhaltiga drycker har dessutom minskat sedan 1998, även medräknat de skattehöjningar som skett 2008, 2014 och 2015. Den oregistrerade konsumtionen av alkohol bedöms ha minskat sedan 2004 och Systembolagets andel av den totala konsumtionen har under samma tidsperiod ökat.

Höjningarna bedöms medföra ökade skatteintäkter med 0,39 miljarder kronor 2017.

Innehållsförteckning

1	Lagtext	4
1.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt	4
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.....	7
1.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.....	8
2	Gällande rätt.....	9
3	Alkoholskatten höjs.....	9
4	Konsekvensanalys.....	12
4.1	Offentligfinansiella effekter	12
4.2	Effekter företag och jämlikhet.....	13
4.3	Effekter för myndigheter och domstolar.....	13
4.4	Övriga konsekvenser	14
5	Författningskommentar	14
5.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt	14
5.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.....	14
5.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.....	15

1 Lagtext

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs att 2–6 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skatt ska betalas för öl som hänförs till KN-nr 2203 om alkoholhalten överstiger 0,5 volymprocent.

Skatt ska även betalas för produkter innehållande en blandning av öl och icke-alkoholhaltig dryck hänförlig till KN-nr 2206 om alkoholhalten i blandningen överstiger 0,5 volymprocent.

Skatt tas ut per liter med 1,94 kronor för varje volymprocent alkohol.

För öl med en alkoholhalt om högst 2,8 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

3 §²

Skatt ska betalas för vin som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 om alkoholhalten uppkommit enbart genom jäsnings och

1. alkoholhalten överstiger 1,2 volymprocent men uppgår till högst 15 volymprocent, eller

2. alkoholhalten överstiger 15 volymprocent men uppgår till högst 18 volymprocent och vinet producerats utan tillsatser.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 8,84 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,06 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 17,97 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 25,17 kronor, och för
drycker med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 9,19 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,58 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 18,69 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 26,18 kronor, och för
drycker med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent

¹ Senaste lydelse 2014:1495.

² Senaste lydelse 2014:1495.

med 52,68 kronor.

med 54,79 kronor.

För vin med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

4 §³

Skatt ska betalas för andra jästa drycker än vin eller öl som hänförs till KN-nr 2206 samt sådana drycker som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 3 §, om alkoholhalten överstiger 1,2 men inte 10 volymprocent eller om alkoholhalten överstiger 10 men inte 15 volymprocent under förutsättning att alkoholhalten uteslutande har uppkommit genom jäsnings.

Skatt tas ut per liter för drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 8,84 kronor,	Skatt tas ut per liter för drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 9,19 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,06 kronor,	drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,58 kronor,
drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 17,97 kronor, och för	drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 18,69 kronor, och för
drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 25,17 kronor	drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 26,18 kronor

För andra jästa drycker med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

5 §⁴

Skatt ska betalas för mellanklassprodukter med en alkoholhalt över 1,2 men inte över 22 volymprocent som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 men som inte beskattas enligt 2–4 §§.

Skatt tas ut per liter för drycker med en alkoholhalt om högst 15 volymprocent med 31,72 kronor, och för	Skatt tas ut per liter för drycker med en alkoholhalt om högst 15 volymprocent med 32,99 kronor, och för
drycker med en alkoholhalt över 15 volymprocent med 52,68 kronor.	drycker med en alkoholhalt över 15 volymprocent med 54,79 kronor.

6 §⁵

Skatt ska betalas för varor hänförliga till KN-nr 2207 och 2208 med en alkoholhalt överstigande 1,2 volymprocent även om dessa ingår i en vara som hänförs till ett annat KN-kapitel. Skatt ska även betalas för drycker som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 om alkoholhalten överstiger 22 volymprocent.

Skatt tas ut med 511,48 kronor   Skatt tas ut med 516,59 kronor

³ Senaste lydelse 2014:1495.

⁴ Senaste lydelse 2014:1495.

⁵ Senaste lydelse 2014:1495.

per liter ren alkohol.

per liter ren alkohol.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.
  2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §¹

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp:

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	259 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	78 kr/liter
vin	1 kr/liter	35 kr/liter
starköl	3 kr/liter	19 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp:

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	262 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	81 kr/liter
vin	1 kr/liter	36 kr/liter
starköl	3 kr/liter	20 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2014:1493.

1.3 Förslag till lag ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter ska ha följande lydelse.

Nuvarande

Föreslagen lydelse

3 kap.

5 a §²

Saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 5 § första stycket får denna tas ut med

200 kronor/liter för spritdryck,	202 kronor/liter för spritdryck,
52 kronor/liter för starkvin,	54 kronor/liter för starkvin,
26 kronor/liter för vin,	27 kronor/liter för vin,
10 kronor/liter för starköl,	10 kronor/liter för starköl,
106 öre/styck för cigaretter,	106 öre/styck för cigaretter,
68 öre/styck för cigariller och cigarrer och	68 öre/styck för cigariller och cigarrer och
752 kronor/kg för röktobak.	752 kronor/kg för röktobak.

I denna bestämmelse förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent, och

cigarill: cigarrer med en högsta vikt av 3 gram per styck.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.
  2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 2014:1498.

2 Gällande rätt

Beskattningen av öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl, mellanklassprodukter och etylalkohol är harmoniserad inom EU. De inom EU gemensamma bestämmelserna om alkohol är reglerade i två direktiv. Dessa direktiv är rådets direktiv 92/83/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på alkohol och alkoholdrycker samt rådets direktiv 92/84/EEG av den 19 oktober 1992 om tillnärmning av punktskattesatser på alkohol och alkoholdrycker. Direktiven reglerar skattestrukturer, minimiskattesatser och definitioner av de skattepliktiga alkoholprodukterna. Bestämmelserna i alkoholskattedirektiven är genomförda i svensk rätt genom lagen (1994:1564) om alkoholskatt, förkortad LAS, och förordningen (2010:173) om alkoholskatt.

Enligt 2 § LAS ska skatt på öl tas ut per liter med 1,94 kronor för varje volymprocent alkohol. För öl med en alkoholhalt om högst 2,8 volymprocent tas ingen skatt ut.

Enligt 3 § LAS ska skatt på vin tas ut med 8,84 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent, med 13,06 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent, med 17,97 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent, med 25,17 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent och med 52,68 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent. För vin med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas ingen skatt ut.

Enligt 4 § LAS ska skatt på andra jästa drycker än vin och öl tas ut på motsvarande sätt som skatt på vin, med undantag för produkter med en alkoholhalt över 15 volymprocent, vilka ses som mellanklassprodukter.

Enligt 5 § LAS ska skatt på mellanklassprodukter tas ut med 31,72 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt om högst 15 volymprocent och med 52,68 kronor per liter för drycker med en alkoholhalt över 15 volymprocent. Exempel på drycker som beskattas som mellanklassprodukter är madeira, portvin, sherry och vermouth.

Enligt 6 § LAS ska skatt på etylalkohol (sprit) tas ut med 511,48 kronor per liter ren alkohol.

3 Alkoholskatten höjs

Promemorians förslag: Punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellanklassprodukter höjs med 4 procent. Punktskatten på sprit höjs med 1 procent. Ändringarna träder ikraft den 1 januari 2017.

Skälen för förslaget: Den svenska alkoholpolitikens mål är att främja folkhälsan genom att minska de medicinska och sociala skadorna av alkohol (prop. 2010/11:47, bet. 2010/11:SoUi, rskr. 2010/11:203). Den svenska alkoholpolitiken bygger på kunskapen om att minskad total konsumtion leder till minskade alkoholskador i befolkningen. Detta samband benämns totalkonsumtionsmodellen. Sambandet mellan pris på alkohol och konsumtion av alkohol medför att efterfrågan på alkoholprodukter tenderar att minska när priset på alkohol ökar. Alkoholskatten utgör därför ett viktigt alkoholpolitiskt instrument. Höjd skatt på alkohol bidrar till att uppnå alkoholpolitikens mål och därmed också till att främja en god hälsoutveckling i befolkningen.

Fram till 1998 indexerades punktskatten på alkohol årligen, med förändringen i konsumentprisindex. Därefter har punktskatten på alkohol höjts vid tre tillfällen; år 2008 höjdes skatten på öl med 13 procent medan alkoholskatten på vin sänktes med 2 procent, år 2014 höjdes punktskatten på öl och vin med 7 procent och på sprit med 1 procent och 2015 höjdes punktskatten på öl och vin med 9 procent och på sprit med 1 procent. Mellan maj 1998 och maj 2015 ökade totalt det nominella priset på alkoholhaltiga drycker med ca 18 procent. För motsvarande period uppgick inflationen till ca 22 procent. Sammantaget medför detta att det reala priset på alkoholhaltiga drycker minskat sedan 1998, även inräknat 2008, 2014 och 2015 års skattehöjningar. Dessutom har hushållens disponibla inkomster i genomsnitt ökat mer än inflationen. I syfte att motverka effekterna av den reala prissänkningen finns således skäl att höja alkoholskatten ytterligare.

Vid förändringar i skatten på alkohol måste hänsyn tas till eventuella effekter på konsumtion av den s.k. oregistrerade alkoholen (resandeförsel, smuggling, internethandel respektive hemtillverkning). Monitorundersökningen¹ har som huvudsyfte att ge underlag för att beräkna den totala mängden alkohol som konsumeras i landet. Detta görs genom att den i Sverige registrerade alkoholkonsumtionen (inhandlad från Systembolaget, restauranger eller öl från livsmedelshandlare) kompletteras med uppgifter om alkohol från oregistrerade anskaffningskällor.

Sedan Sveriges EU-inträde 1995 har införselkvoterna för alkoholdrycker stegvis höjts och från den 1 januari 2004 gäller samma införselregler för alkohol i Sverige som i övriga EU-länder.

Under perioden 1995–2004 ökade mängden resandeförd alkohol, enligt Monitorundersökningen. Samtidigt var den registrerade konsumtionen relativt konstant. År 2004 uppnåddes den högsta alkoholkonsumtionen i Sverige på cirka 30 år. Den totala alkoholkonsumtionen uppgick då till ca 10,5 liter ren alkohol per person 15 år och äldre. Den oregistrerade konsumtionen uppgick till 38 procent av den totala alkoholkonsumtionen vid denna tidpunkt. Tio år senare, 2014, uppgick motsvarande totala konsumtionsmätt till ca 9,4 liter ren

¹ Monitormätningarna genomfördes under perioden 1995–2012 av SoRAD (Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning) och fr.o.m. 2013 av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning), se vidare CAN:s hemsida (<http://www.can.se/sv/Undersokningar/Monitormatningarna/>).

alkohol, vilket innebär en minskning med 4 procent jämfört med 2013 och 11 procent jämfört med 2004. Totalkonsumtionen har sedan 2009 och framåt, med undantag från 2013, varit omkring 10 procent lägre än 2004.

Konsumtion från Systembolaget ökade kontinuerligt mellan 2005 och 2010. Därefter har konsumtionen från Systembolaget varit stabil. Systembolagets andel av den totala konsumtionen har däremot ökat från 45 procent 2004 till 61 procent 2014.

CAN (2015) uppskattar att den oregistrerade konsumtionen uppgick till 23 procent av den totala alkoholkonsumtionen 2014, vilket innebär en minskning av den oregistrerade konsumtionen med ca 10 procent mellan 2013 och 2014 och med ca 54 procent mellan 2004 och 2014. Enligt undersökningen bedöms ca 64 procent av den oregistrerade konsumtionen 2014 bestå av resandeförd alkohol, medan konsumtionen av smugglad alkohol utgjorde ca 21 procent av den oregistrerade konsumtionen. Då smuggling och resandeförsel utgör en stor andel av den oregistrerade konsumtionen är priserna på alkohol i utlandet, och då särskilt priserna i Danmark och Tyskland, en relevant bakgrundsfaktor vid alkoholskattehöjningar. Prisökningarna på alkohol har mellan 2004 och 2015 varit procentuellt högre i både Danmark och Tyskland än i Sverige. Relativpriset på alkohol i Sverige jämfört med Danmark 2014 är lägre än 2004 medan relativpriset på alkohol i Sverige jämfört med Tyskland är detsamma 2014 som 2004.

De senaste alkoholskattehöjningarna 2014 och 2015 visar inga tendenser på oväntad minskning av skattebasen. Alkoholskatteintäkterna 2015 ökade dessutom mer än prognos.

Utöver alkoholskattehöjningar har flera åtgärder vidtagits inom alkoholpolitiken för att motverka smuggling och främja folkhälsa. Från den 1 april 2014 har övervakningen av de näringsidkare som fått tillstånd att i ett skatteupplag lagra varor som är belagda med punktskatt förbättrats. I november 2015 gav regeringen ett gemensamt uppdrag till Tullverket, Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket att kartlägga hur arbetet med att förhindra illegal hantering av punktskattepliktiga varor bedrivs av myndigheterna och analysera hur samverkan kan förbättras. En delredovisning ska ske den 1 oktober 2016. Stärkta kontrollmöjligheter ökar förutsättningarna att bedriva en aktiv alkoholpolitik med väl avvägda alkoholskattehöjningar.

Sammanfattningsvis kan konstateras att den övergripande trenden sedan 2004 med minskad oregistrerad konsumtion samt Systembolagets ökade försäljning håller i sig trots de senaste alkoholskattehöjningarna. Dessutom bedöms att den totala alkoholkonsumtionen i Sverige grovt sett varit konstant de senaste åren.

Punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin eller öl samt mellanklassprodukter föreslås höjas med 4 procent och punktskatten på sprit föreslås höjas med 1 procent. Detta innebär att skatten på öl höjs från 1,94 kronor per volymprocent och liter till 2,02 kronor per volymprocent alkohol och liter. Skatten på vin samt på andra jästa drycker än vin och öl höjs för drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent från 8,84 kronor per liter till 9,19 kronor per liter, för drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent från 13,06 kronor per liter till 13,58 kronor per liter, för drycker

med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent från 17,97 kronor per liter till 18,69 kronor per liter, för drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent från 25,17 kronor per liter till 26,18 kronor per liter och för vin med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent från 52,68 kronor per liter till 54,79 kronor per liter. Skatten på mellanklassprodukter med en alkoholhalt om högst 15 volymprocent höjs från 31,72 kronor per liter till 32,99 kronor per liter och för drycker med en alkoholhalt över 15 volymprocent från 52,68 kronor per liter till 54,79 kronor per liter. Punktskatten på sprit höjs från 511,48 kronor per liter ren alkohol till 516,59 kronor per liter ren alkohol.

Den särskilda skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av alkohol från tredjeland enligt 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. samt uttag av skatt enligt 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattkontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter justeras på motsvarande sätt.

I syfte att främja folkhälsan bedöms de föreslagna alkoholskattehöjningarna vara väl avvägda vad gäller risken för en ökning av den oregistrerade konsumtionen samt eventuell negativ påverkan på sysselsättning vid produktion och försäljning av alkoholprodukter.

Ändringarna föreslås träda ikraft den 1 januari 2017.

4 Konsekvensanalys

4.1 Offentligfinansiella effekter

Förslaget om höjd skatt på öl med 4 procent beräknas öka skatteintäkterna med 0,16 miljarder kronor netto 2017. En höjning av skatten på vin och andra jästa drycker än vin och öl med 4 procent beräknas medföra ökade skatteintäkter med 0,20 miljarder kronor netto 2017. En höjning av skatten på mellanklassprodukter med 4 procent beräknas öka skatteintäkterna med 8 miljoner kronor netto 2017. En höjning av skatten på sprit med 1 procent beräknas medföra 18 miljoner kronor netto i ökade skatteintäkter 2017.

Totalt beräknas de föreslagna punktskattehöjningarna medföra ökade skatteintäkter med 0,39 miljarder kronor netto 2017. Effekten på KPI medför att intäkterna beräknas bli något lägre 2018, 0,35 miljarder kronor. Varaktig effekt beräknas till 0,35 miljarder kronor.

Utfallet av de totala alkoholskatteintäkterna påverkas i stor utsträckning även av andra faktorer som inte är direkt beroende av alkoholskattehöjningarna såsom exempelvis kulturen kring alkoholdrickandet samt makroekonomins utveckling.

Vid beräkningen av offentligfinansiella effekter vid alkoholskatteförändringar beaktas hur alkoholskattehöjningar påverkar anskaffningen av registrerad respektive oregistrerad anförskaffning av

alkohol. Hur alkoholskatteintäkterna och den registrerade alkoholkonsumtionen utvecklas över tid beaktas inom ramen för ordinarie prognosverksamhet. I den makroekonomiska utvecklingen beaktas också den samlade effekten på ekonomin av skattepolitiken, inklusive effekter på t.ex. sysselsättning och sparande. Dessa analyser är grunden till de prognoser över skatteintäkter som redovisas i avsnittet om inkomster i vår- och budgetpropositionerna även för alkoholskatteintäkter. Bedömningen av en budgeteffekt blir mer osäker för de efterföljande åren, bl.a. för att skattebaserna förändras över tid. Det kan vara en stor skillnad mellan den offentligfinansiella effekten i ikraftträdandeårets priser och volymer och budgeteffekten i löpande priser och volymer efter det att den makroekonomiska utvecklingen beaktats. Denna skillnad ökar typiskt sett ju längre ifrån ikraftträdandeåret som jämförelsen avser.

4.2 Effekter företag och jämlikhet

De företag som berörs av förändringarna är de som är skattskyldiga för alkoholskatt. En förändring av skattesatserna bedöms inte förändra den administrativa bördan för dessa företag. Eftersom efterfrågan på alkohol tenderar att minska när priset på alkohol ökar kan det innebära en minskning i omsättning inom den berörda branschen.

Vid högre pris på alkohol tenderar inte bara den totala konsumtionen att minska utan även storkonsumtionen. Generellt har socioekonomiskt sårbara grupper en förhöjd risk att drabbas av alkoholrelaterade skador. I Sverige är alkoholrelaterad dödlighet ungefär tre gånger högre i gruppen med lägst utbildning jämfört med gruppen med högst utbildning.² Studier visar att låginkomsttagare minskar sin konsumtion mer än andra grupper vid en generell prisökning. En generell prisökning kan således innebära en minskad ojämlikhet i alkoholrelaterade skador.

4.3 Effekter för myndigheter och domstolar

Förslaget att höja skattesatsen medför endast försumbara förändringar för Skatteverket. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande kostnader för Skatteverket ska hanteras inom befintliga och beräknade anslagsnivåer. Detsamma gäller en eventuellt ökad arbetsbörda inom Tullverket. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter.

² Socioekonomiska och demografiska skillnader på ANDT-området med fokus på alkohol och tobak, Folkhälsomyndigheten 2015.

4.4 Övriga konsekvenser

Skattehöjningen beräknas medföra att priset på en flaska öl med 5,3 volymprocent alkohol på 0,5 liter som i dag kostar 16,50 kronor ökar till 16,76 kronor inklusive mervärdesskatt. Priset på en flaska vin med 13 volymprocent alkohol på 0,75 liter som i dag kostar 64,00 kronor beräknas öka till 64,94 kronor, inklusive mervärdesskatt. Priset på en flaska spritdryck med 37,5 volymprocent alkohol på 70 cl som i dag kostar 191,00 kronor beräknas öka till 192,68 kronor, inklusive mervärdesskatt.

5 Författningskommentar

5.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

2–6 §§

Ändringarna i paragraferna innebär att skatten på öl, vin, andra jästa drycker än öl och vin, mellanklassprodukter samt etylalkohol höjs.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De ändringar som föreslås bör träda i kraft den 1 januari 2017. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär att äldre bestämmelser är tillämpliga då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet. Exempelvis ska äldre bestämmelser tillämpas om Skatteverket omprövar ett beskattningsbeslut avseende en redovisningsperiod före den 1 januari 2017.

5.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

4 kap.

3 §

Ändringen i paragrafen innebär att skatten på spritdryck, starkvin, vin och starköl höjs.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De ändringar som föreslås bör träda i kraft den 1 januari 2017. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär att äldre bestämmelser är tillämpliga då skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

5.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

3 kap.

5 a §

Ändringen i paragrafen innebär att skatten på spritdryck, starkvin och vin höjs. För starköl sker ingen höjning på grund av avrundning.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De ändringar som föreslås bör träda i kraft den 1 januari 2017. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet. Detta innebär exempelvis att om allmän förvaltningsdomstol prövar ett beslut om skatt enligt lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter som avser förhållanden före den 1 januari 2017, ska äldre bestämmelser avseende skattesatsens storlek tillämpas.

